

KIM HÀI

NHỮNG CON THUYỀN CHỜ TẾT

Thằng Sông ngồi thủ lu trên bờ kinh, mặt dầu dầu. Đòi thuở nhà ai giáp Tết rồi mà cô giáo còn cho một lô bài tập và nhứt định 28 Tết mới được nghỉ, mồng 4 Tết phải đi học trở lại. Nhưng suy cho cùng là do con lũ dữ dằn năm nay làm chuyện gì cũng đảo lộn hết trời. Mọi năm, giờ này, nước kinh xanh veo thấy đáy, thuyền bè tấp nập qua lại như đi hội. Dọc bến, thuyền ken dày chờ lên hàng. Những chiếc xe lam nổ máy phành phạch, phun khói đen trời, thi nhau đổ xuống bến hàng vạn vạn bông kiểng. Thằng Sông thích mê những chậu quất đầy trái được kết thành hình con lân, con phượng, hoặc thành những trái núi nhọn, ngấm không chán những chậu Phật thủ, ngày thường chỉ là một thứ quả có dáng lạ, xanh lét nhạt nhẽo, vậy mà đến Tết trở nên vàng rực đầy cành, không chen lộn một chiếc lá xanh nào. Rồi những chậu mâm xôi, vạn thọ, những cây hồng nở hoa đỏ thắm, những bông hướng dương tựa ông mặt trời cười ... Tất cả thoảng mùi hương thơm ngọt ngào như mùi mứt Tết .

Vậy mà năm nay chỉ lèo tèo dăm ba chiếc ghe đậu bến. Một số như chán ngán cảnh bến buồn hiu, nhổ neo đi mất. Nước kinh đục màu phù sa và lênh dềnh những mảnh cây mục. Ông Tư, ba thằng Sông thờ dài nói với vợ:

– Bão lụt như vậy mà... Mấy sào vạn thọ của tui hồng biết có nở bông kịp không? Tết nhứt mà hoa hồng nở thì bán cho ai?

– Ai có hàng thì trúng lớn nghe.

– Ủa, nhưng xã mình ngập nặng quá. Tre còn thúi gốc hướng chi bông... Chờ đến 23 tháng chạp mà vạn thọ còn ngậm miệng là coi như hết ăn Tết.

– Cũng may xã mình trồng vạn thọ, chớ đeo đuổi ba cây mai, cây quất thì năm nay trắng ta .

Loại hoa thằng Sông thích nhất vẫn là vạn thọ. Những cái bông vàng hực trên nền lá xanh, có dáng tròn trĩnh, đầy đặn như nụ cười hớn hở của trẻ thơ, luôn tỏa ra một mùi thơm đặc trưng không lẫn vào đâu được. Đã thế hoa còn có quanh năm, mà hể hoa vạn thọ đầy vườn là y như có bánh, có chuối xôi hoặc oản. Vạn thọ luôn gắn liền với những ngày rằm, ngày lễ hoặc giỗ chạp. Bởi vậy, niềm vui thưởng thức những món quà thú vị của chúng luôn luôn có bóng dáng mộc mạc của những đoá hoa ngàn cánh ấy. Tụi con Nhị, con Mai trong lớp

thằng Sông vẫn thường tách những cánh hoa ra làm đồ hàng chơi trò buôn bán, đôi khi chúng kết những bông nhỏ làm thành tràng đeo cổ trông cũng hay hay. Nhóm con trai thì không thèm chơi trò nhẹ nhàng đó. Chúng họp nhau thành từng nhóm bốn đứa trên bờ kinh chơi đá cầu. Những trái cầu vụn thò màu vàng tung lên tung xuống cho đến khi đài hoa rách nát, bung ra, rắc trong không khí những đốm vàng, theo gió la đà đáp xuống mặt nước, trôi theo giòng đi mãi đến cuối trời .

Vụn thò chưa nở, tụi con gái không chơi trò bày hàng và nhóm con trai không ra bờ kinh đá cầu. Thằng Sông bức rức chân tay, nó cầm cái cần câu khuấy khuấy mặt nước để đẩy những thanh gỗ mục mắc cạn ra ngoài. Nó không chú ý đến chiếc ghe con đang tấp vào bờ. Đầu ghe, một thằng bé đầu trọc lóc đang loay hoay tìm cách neo ghe bằng một cái sào dài.

– Nhỏn... Nhỏn... sao lâu vậy vậy...?

Tiếng gọi vang lên như tiếng gầm gừ của ai đó làm thằng Sông giật mình nhìn ra.

– Nhỏn... xong chưa? Đồ ăn hại...

– Dạ... xong rồi tí... xong rồi tí ...

Từ bên trong mũi ghe, bước ra khệnh khạng một người đàn ông thấp bé có gương mặt bè bè nhăn nhó. Sau lưng ông là một người đàn bà xanh xao, bịt khăn gần lấp cả mặt, tay bế đứa bé đang ngậm vú. Ông ta đưa mắt nhìn ngang dọc rồi nói:

– Đúng chỗ này không?

Day qua thấy thằng Sông đưa mắt ngó mình, ông ta vụt hỏi trống:

– Nè, đây có phải đường vô vườn nhà Tư Sông không?

Thằng Sông giật mình. Tư Sông là tên mấy cô chú vẫn thường gọi ba nó. Mà sao ông này trông lạ hoắc không giống những chủ ghe thường lui tới mua hàng.

– Ê, thằng nhỏ, có phải không? Mày cầm hả?

Thằng Sông lúng nhúng không thể trả lời, chỉ gật gật đầu đưa tay chỉ về phía nhà mình rồi cầm đầu chạy miết.

Đó là một người quen biết cũ của ông Tư tên là Ba Thương, trước kia là một chủ ghe lớn giàu có, chuyên chở hàng bông từ miền tây lên thành phố. Nhưng không hiểu sao làm ăn thất bát, ông ta đổi sang nghề đi biển, gặp bão, mất trắng, trở về nghề cũ lại gặp cơn lũ dữ, thế là xuống dốc luôn. Ngồi nghe kể lể, ông Hai chép miệng an ủi:

– Trời cho trời lại lấy. Thôi còn nước còn tát. Tui cũng cố giúp anh, nhưng ngặt giờ này vụn thò còn ngậm miệng. Nếu anh ráng chờ, may ra đến hôm đưa ông Táo...

Ba Thương uống nốt ly nước chè, đứng dậy, nói chắc:

– Cùng đường rồi mà anh Hai. Tui chờ ...

Khi Ba Thương đi rồi, Bà Hai khẽ nói với chồng:

– Ông bán chịu thiệt à?

Ông Hai thở dài :

– Anh khổ hơn mình. Nếu anh còn cái tâm đức thì làm ăn lâu dài, bằng không, chỉ một lần ...

Vậy là chiếc ghe của Ba Thương ém ở bến chờ ngày cất hàng. Chiều nào thằng Sông cũng thấy thằng Nhỏ ngồi xồm ở mũi ghe, khi thì vo gạo, khi thì giặt đồ, lúc ngồi nhìn lơ ngơ, nhưng không khi nào thấy nó lên bờ. Còn ông Ba Thương, tía nó, lên bờ suốt, lúc trở về đi đứng ngả nghiêng, say xỉn. Bập được vào ghe là chục lần như một, từ trong ghe nổi lên tiếng mắng chửi, khóc lóc và chiếc ghe dập dềnh như có bão. Sau đó, thằng Sông thấy lúc thì thằng Nhỏ mình trần đầy vết roi, lúc thì má nó tóc tai bời bời, mặt mày thâm tím trườn ra đầu ghe vốc nước rửa mặt. Thằng Sông tự dưng ghét cay ghét đắng Ba Thương. Nó muốn nói ba nó đừng bán bông cho Ba Thương nữa nhưng không dám. Một buổi chiều, sau khi đi học về, thằng Sông thấy thằng Nhỏ ngồi gục đầu trên bờ kinh. Chuyện lạ. Nó mon men đến gần, ngồi xuống bên cạnh hỏi: – Ủa, bữa nay được lên bờ?

Thằng Nhỏ ngược đôi mắt sưng vù lên nhìn nó không trả lời. Thằng Sông đoán ra chuyện, tức tối nói:

– Mày có là con của ông không? Sao ông “quánh” hoài vậy?

Thằng Nhỏ òa lên khóc. Tiếng khóc của nó càng làm thằng Sông tức bực. Nó rút cả nắm cỏ mần trầu lên quẳng xuống giòng kinh đang dậy sóng. Một lúc sau, thằng Nhỏ mới tức tưởi nói:

-Tui khổ quá.Tui tính bỏ đi nhưng thương má tui...

Nó lại khóc.

– Để vậy, có ngày ông đánh chết mày còn chi...

– Trước kia tía tui cũng thương tui lắm... Mới mấy năm nay... uống rượu say về đánh má tui, đánh tui hoài...

Thằng Sông thở dài. Nó chẳng biết phải khuyên lơn sao cho thằng Nhỏ bớt khổ. Nó không thể hiểu được tại sao một người cha lại có thể đánh đập con mình, vợ mình như đánh kẻ thù ? Ông ta đâu là một kẻ điên, bằng có khi nói chuyện mua bán, ông ta khôn ngoan và nói năng đáng hoàng. Thằng Sông đem chuyện kể cho đám bạn nghe. Không đứa nào là không tức giận. Con Nhị nói:

– Cầu cho bông đừng nở. Ghét cái mặt Ba Thương.

Thằng Quả trợn mắt, bặm môi nói:

– Tao mà thấy ông xỉn về, lén liệng đá cho ông bình luôn hết đánh con...

– Ông hay mua đậu phộng làm mồi nhậu ở nhà tao. Lần sau, tao bán toàn đậu non...

Ngó bộ con Nhị cầu được ước thấy hay sao mà qua rằm vạn thọ vẫn chưa già nua . Ba Thương ngày nào cũng rảo qua vườn nhà thằng Sông và lần nào về cũng say xỉn. Thằng Nhỏ và má nó ngày càng bị đòn mắng nhiều hơn. Những tiếng gào khóc vang qua các ghe bạn, lên tận bờ. Trong đôi mắt thằng Nhỏ đã thấy những tia nhìn oán hờn. Nó nói với thằng Sông:

– Tía tui bỏ đói cả nhà... Má tui bị đánh sinh bệnh... Tui ước sao ông biến mất cho rồi.

Nó lại khóc rồi bước xuống lội ra ghe.

23 tháng Chạp, trời nắng nóng nhưng bông vãn liu riu không hé miệng. Bà Hai thở ra:

– Trời không thương nhà vườn rồi...

Nhưng thằng Sông và lũ bạn thấy sung sướng. Vậy là đáng đời Ba Thương. Cả bọn nhảy tưng tưng ra bờ kinh. Vậy là ngày mai, Ba Thương phải nhổ sào giống ghe về. Đáng đời kẻ ác. Chiều 23 tháng Chạp, nhà nhà hương khói đưa ông Táo về trời. Thằng Sông có được một đĩa xôi và hai trái chuối. Nó nhớ tới thằng Nhỏ, đem xôi chuối chạy thẳng ra bờ kinh.

Thằng Nhỏ đang ngồi thu lu trước mũi ghe. Tiếng em nó khóc đến xé ruột. Tiếng má nó à ơi dỗ con yếu ớt. Thằng Sông há miệng định gọi, nhưng nó nín ngay khi thấy Ba Thương đang bước thấp bước cao lội ra ghe, tay cầm chai để uống dở. Hình như ông ta say lắm. Thằng Nhỏ thấy ông, định trườn vào trong ghe nhưng không kịp. Ba Thương vừa chửi, vừa đá vào người nó liên tục như đá vào bao gạo. Má thằng Nhỏ nhào ra tóc tai rũ rượi đỡ đòn cho con.

– Má con bây giờ cô tao. Không có má con bây giờ đâu khổ như vậy. Trời hại tao hả? Tao cùng đường rồi. Tao giết chết cả nhà đây... Tao giết... tao giết... Hình như bao nỗi tuyệt vọng, hậm hực với cuộc đời, Ba Thương dồn xuống những cái đấm đá lên đầu vợ con. Bà Ba Thương nằm gục như chết ở đầu ghe. Thằng Nhỏ vắt ngang qua người bà chống đỡ yếu ớt. Khúc kinh nhốn nháo nổi sóng theo cơn điên dại của Ba Thương.

– Um

...

Sau đó, bỗng dưng mọi thứ đều im ắng, chỉ còn tiếng khóc của đứa bé thét lên đòi mẹ. Thằng Sông giựt mình lỗ mắt nhìn. Dưới sông lơ lửng một người. Ba Thương là dân sông nước, nhưng hình như cơn say mềm đã tước mất sức lực và trí khôn. Chỉ vài phút, ông ta đã bị cuốn xa khỏi ghe nhà.

Thằng Nhỏ ngơ ngáo, kinh hoàng nhìn theo cái đầu trôi sục của Ba Thương, không la được một tiếng. Từ một chiếc ghe bạn có tiếng đàn bà rửa xà:

– Thứ đàn ông hành vợ hành con chết đi cho rồi, cho vợ con đỡ khổ...

Bỗng dưng nó bật lên tiếng gọi thất thanh:

– Tía ơi...

Cùng với tiếng gọi, thằng Nhỏ phóng xuống sông bơi nhanh về phía tía nó đang quấy đạp. Và rồi bây giờ không phải chỉ một bóng người mà đến hai cái đầu đang giăng co giữa dòng.

Thằng Sông hết còn nghĩ ngợi gì. Nó vớt gói xôi chuối xuống đất vừa la làng vừa nhảy xuống kinh bơi đến tiếp tay thằng Nhỏ.

Những chiếc ghe trên bến đờn nhốn nháo. Mọi người đổ ra...

Tối hôm đó, gần nửa đêm có tiếng đập cửa nhà Tư Sông. Bà Tư vội vàng mở cửa. Ba Thương đứng đó, người xanh mét.

-Anh Tư à... xin lỗi anh vì làm lỡ giấc ngủ...

Ông Tư thở dài:

– Không sao? Khỏe rồi phải không? Đừng có quẩn. Sông có lúc người có khúc mà. Qua cơn bĩ cực đến hồi thái lai.

Ba Thương cúi mặt, nước mắt chảy ròng ròng :

-Tui không đáng làm chồng, làm cha rồi. Vì tuyệt vọng mà tui hại con, hại vợ. Tui oán vợ trách con một cách không công bằng. Hà Bá dìm tui vì tội nặng đó.

Nhưng con tui đã cứu tui, bà con đã cứu tui, tha thứ cho tui... Tui đến đây tạ ơn vợ chồng anh với thằng Sông. Anh cảm ơn nó giùm tui... Ơn cứu mạng... Trưa mai tui giống ghe về xứ kiếm cách khác làm ăn.

Mê ngủ, thằng Sông nghe không hết câu chuyện đã thiếp đi.

Chưa ngủ được bao lâu, nó đã bị đánh thức dậy:

– Sông, Sông, dậy đi con... Chạy ra kinh kêu bác Ba Thương vô gấp. Vạn thọ nở rồi...

Mấy lời sau cùng của ông Tư làm thằng Sông tỉnh hẳn. Nhanh như cắt nó chạy ra sau vườn. Trong khoảng mệnh mang lơ mờ sương sớm, một mảng vàng ửng hiện lung linh, thoang thoang mùi thơm nhẹ nhàng quen thuộc. Thằng Sông hít một hơi dài rồi cúi xuống đưa tay sờ nhẹ một đóa vàng.

.....

Chiếc ghe nhỏ của Ba Thương không còn một chỗ chen chân. Vạn thọ sắp đầy, leo cả trên mũi. Những chuyến xe lam liên tục chở cây bông sắp chạt một khoảng bến. Nơi đây ồn ào tiếng bước chân vội vàng, tiếng kêu nhau í ới, tiếng cười nói, tiếng máy xe. Bầu không khí rộn ràng của mùa Tết đang trở lại. Thằng Sông cùng lũ bạn cũng nôn nao ngồi không yên. Buổi trưa, khi trống trường tan học mới nhịp đầu, nó đã chạy nhanh ra bờ kinh. Trước mắt nó hàng chục chiếc thuyền hoa đang chuẩn bị xuôi giòng. Chiếc ghe nào cũng như chiếc ghe nào, phủ đầy một màu vàng roi rói dưới nắng. Thằng Sông đi dọc theo bến tìm kiếm.

– Sông... Sông...

Một gương mặt tươi cười nhô lên giữa lòng hoa vàng. Thằng Nhỏ vừa kêu vừa khoát tay lia lịa. Đầu mũi ghe, ông Ba Thương mạnh tay đẩy mái chèo, má nó đứng bên cạnh bé con mỉm cười.

– Sông ơi, tao đi nghe... Mai mốt tao về, mình đi câu...

Thằng Sông cười toét cả miệng:

– Ủa... Nhớ nghe... Có gì vui nhớ về kể tao nghe nhen...

Chiếc thuyền hoa trôi dần, rồi những chiếc thuyền hoa khác tiếp nối. Không còn những gương mặt buồn khổ mà chỉ có những nụ cười tròn trĩnh tươi tắn như màu hoa Tết.

Kim Hà